

Čís. 12253.

Pozemková reforma.

Smlouva o prodeji dříví ze zabraného lesního majetku jest neplatná, nebyla-li podle § 4 odst. (1) zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., do čtrnácti dnů od uzavření Státnímu pozemkovému úřadu (jeho obvodové úřadovně) ohlášena. Lhostejno, že Státní pozemkový úřad k opožděnému ohlášení prodeje dříví neprohlásil prodej za neplatný.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, R I 1051/32.)

Žalobce uzavřel se žalovanou pozůstalostí po majiteli zabraného majetku smlouvu o dodání dřeva a složil jistotu 100.000 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované vrácení jistoty 100.000 Kč, tvrdě, že smlouva o dodání dřeva byla neplatná, ježto nebyla podle § 4 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n. ohlášena ve čtrnáctidenní lhůtě Státnímu pozemkovému úřadu. Žalovaná pozůstalost namítla proti žalobnímu nároku kromě jiného započtením nárok na náhradu škody, jež prý jí vzešla tím, že žalobce neodebral koupené dřevo. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal podle žaloby a neuznal vzájemnou pohledávku žalované. V otázce, o niž tu jde, uvedl v d ů v o d e c h: Podle § 4 zákona ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., jsou osoby, hospodařící na zabraném lesním panství povinny, by ohlásily každý prodej dříví vyjímajíc místní drobné prodeje ve čtrnácti dnech po uzavření smlouvy Státnímu pozemkovému úřadu. Prodeje, které nebyly podle předpisů ohlášeny, jsou neplatné. Zjištěno, že prodej ze dne 18. dubna 1922 nebyl oznámen v předepsané lhůtě čtrnáctidenní, nýbrž teprve po čtyřech nedělích. Jest tudíž podle zákona neplatný. Ana jest smlouva jako taková neplatná, jest i, a to ex tunc, složení jistoty k zajištění smluvních nároků neplatné. Jest vše uvéstí ve dřívější stav, tak jako kdyby smlouva nebyla bývala uzavřena, a jest proto také vrátiti jistotu 100.000 Kč. Tím jsou vyřízeny všechny námítky žalované strany, najmě i námítka započtení, poněvadž z neplatné smlouvy nelze uplatňovati ani nároky na náhradu škody. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. V otázce, o niž tu jde, uvedl v d ů v o d e c h: Podle § 4 zák. čís. 118/1920 sb. z. a n. jest do 14 dnů od prodeje hlásiti Státnímu pozemkovému úřadu každý prodej dříví, vyjímajíc místní prodej v drobném a připojiti k oznámení opis tržové smlouvy a prodejních podmínek. Prodeje řádně neohlášené a nedoložené opisem smlouvy jsou neplatné. Státní pozemkový úřad

může do 14 dnů ode dne hlášení prohlásiti prodej za neplatný, odporuje-li řádně těžbě lesní neb, omezuje-li právo státu ze záborového zákona. Z tohoto doslovu vyplývá, že nedodržení čtrnáctidenní lhůty nečiní ještě prodej neplatným, nýbrž důraz jest na nehlášení vůbec, v případě pak ohlášení má Státní pozemkový úřad právo prohlásiti jej za neplatný z důvodů výše uvedených. Nestal se proto prodej dříví neplatným proto, že nebyl hlášen ve čtrnáctidenní lhůtě, ana byla smlouva o prodeji dříví Státnímu pozemkovému úřadu hlášena, třebaže po uplynutí čtrnáctidenní lhůty, nýbrž mohl býti Státním pozemkovým úřadem do čtrnácti dnů od ohlášení prohlášen za neplatný. To se však nestalo, jakž vyplývá ze spisu Státního pozemkového úřadu, a nelze proto mluvit o neplatnosti prodeje z důvodu § 4 citovaného zákona. Z důvodu toho jsou neplatné jen smlouvy, které vůbec ohlášeny nebyly nebo které Státní pozemkový úřad prohlásil za neplatné, nejsou však neplatné smlouvy, které řádně byly ohlášeny, ale Státní pozemkový úřad výslovně neprohlásil, že je neschvaluje. Neprohlásil-li Státní pozemkový úřad ve lhůtě prodej za neplatný, stal se pravoplatným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Není správný názor napadeného rozhodnutí, že smlouva ze dne 18. dubna 1922 uzavřená mezi stranami o prodeji 5000 m³ dříví ze zabraného lesního majetku strany žalované je platná, ač nebyla podle předpisu § 4 odst. (1) zák. ze dne 12. února 1920, čís. 118 sb. z. a n., do 14 dní od uzavření Státnímu pozemkovému úřadu, pokud se týče jeho obvodové úřadovně ohlášena. Podle uvedeného § odst. 1 zákona jsou povinny osoby, hospodařící na lesním zabraném majetku, hlásiti do 14 dnů od uzavření prodeje Státnímu pozemkovému úřadu každý prodej dříví, vyjímajíc drobný prodej místní, a připojiti k oznámení opis tržní smlouvy a prodejních podmínek. Prodeje řádně neohlášené a nedoložené opisem smlouvy jsou neplatné. Podle odstavce 2. téhož § jest pozemkovému úřadu vyhrazeno do 14 dnů ode dne ohlášení prohlásiti prodej za neplatný, odporuje-li řádně těžbě lesní, neb omezuje-li právo státu, vyplývající ze záborového zákona. — Jest nepochybné, že slovo »řádne« v odstavci (1) § 4 citovaného zákona znamená také »včas« neohlášený prodej dříví. Názor odvolacího soudu, že není klásti důraz na slovo »řádne«, nýbrž na slovo neohlášené a že stačí ohlášení prodeje vůbec, nemá opory ani v doslovu uvedeného ustanovení, ani v jeho smyslu, pokud se týče účelu. Předpis § 4 uvedeného zákona byl vydán (viz důvodovou zprávu, tisk 2373) k vůli kontrole lesního majetku a hospodaření na něm (úvod zákona čís. 118/1920 a § 6 zák. čís. 215/1919) a proto stanovena ona lhůta k hlášení prodeje a proto vyslovena neplatnost řádně, to jest také včas neohlášeného a nedoloženého prodeje dříví ((srovnej § 18 c) zák. v doslovu zákona ze dne 11. března 1921 čís. 108 sb. z. a n.). Kdyby sta-

čilo, jak za to má odvolací soud, ohlášení prodeje dříví vůbec, tedy ať kdykoli, tudíž i po provedení smlouvy, mohla by kontrola býti mařena, nebyla by po případě možná, a ustanovení § 4 zákona čís. 118/1920 bylo by na konec ilusorním. Smlouva stranami ze dne 18. dubna 1922 byla ohlášena Státnímu pozemkovému úřadu teprve dne 23. května 1922, tedy později než do 14 dnů po uzavření a jest proto podle poslední věty § 4 odst. 1 zák. čís. 118/1920 neplatná. Odstavec 2 uvedeného § má zřejmě na mysli prodeje řádně, to jest mimo jiné též včas ohlášené a proto se nelze dovolávati toho, že Státní pozemkový úřad k ohlášení prodeje dříví mlčel, totiž neprohlásil prodej za neplatný, pro platnost smlouvy ze dne 18. dubna 1922. Dodatné výslovné schválení Státní pozemkový úřad smlouvě neudělil. Jak řečeno, jest smlouva ze dne 18. dubna 1922 neplatná.

Odvolací soud zrušil napadeným usnesením rozsudek prvního soudu a uložil doplnění řízení co se týče vzájemné pohledávky žalovanou pozůstalostí k odpočtu namítané, vycházející z řečeného, však mylného názoru, že smlouva o prodeji dřeva je neplatná. Uplatňovaná vzájemná pohledávka pro nedodržení smlouvy ze dne 18. dubna 1922 předpokládá, že smlouva byla platná. Dodržeti neplatnou smlouvu nebyl žalobce povinen. Ježto smlouva ze dne 18. dubna 1922 platna nebyla, nedostává se vzájemné pohledávce podkladu a netřeba pohledávku ohu zjišťovati a k vůli ní řízení doplňovati.

Čís. 12254.

Pro žalobu pojištěnce na nemocenskou pojišťovnu a na jejího lékaře o náhradu bolestného pro zaviněné trvalé porušení zdraví, jsou příslušné řádné soudy.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1933, R I 1103/32.)

Žalobce domáhal se na lékaři Dr. N-ovi a na pomocnické nemocenské pojišťovně společenstva hostinských v K. náhrady škody, ježto šéflékař pojišťovny uznal žalobce zdravým, ač byl těžce nemocen, takže žalobce musel dále pracovati. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, o žalobě dále jednal, nepřihlížeje k domnělé nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Prvý soud vychází z názoru, že žalobce odvozuje svůj nárok proti žalovaným z domnělého odepření pojistných dávek, na něž měl nárok. Pro uplatňování těchto nároků bylo prý však zákonem ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n. určeno zvláštní řízení a zřízeno pojišťovací soudnictví. Požadovaná náhrada škody nemůže prý tudíž býti uplatňována v řádném pořadu práva. Rekursní soud nesouhlasí s tímto názorem, neboť není uplatňován nárok na plnění nemocenského pojištění podle citovaného zákona, pojistná dávka nebo náhrada za její odepření,